T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 735
KARAR NO : 2015 / 734
KARAR TR : 26.10.2015

ÖZET: Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Meslek Lisesinde usta öğretici olarak görev yapan davacının, haksız olarak görevine son verilmesi nedeniyle talep ettiği kıdem ve ihbar tazminatının ödenmesi istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerekti hk.

-
-
-
-
-
-

K A R A R

Davacı : H.A.
Vekilleri : Av. İ.D. & Av. T. P. D.
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
(Şanlıurfa Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Müdürlüğü)
Vekilleri : Av. I. Y. & Av. F.K. (Adli Yargıda)

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde; "Davacı müvekkil, Şanlıurfa'da Otelcilik Turizm Meslek Lisesi Uygulama Oteli'nde belirsiz süreli iş akdiyle usta öğretici olarak çalışırken, iş akdi hiçbir gerekçe gösterilmeden feshedilmiştir.

Davacı müvekkil, davalı Bakanlığa bağlı iş yerinde 01.04.2010 tarihinden 05.04.2013 tarihine kadar aralıksız çalışmıştır. Davacı müvekkil çalıştığı süre içerisinde iş yasasında öngörülen süreden daha fazla çalıştırılmasına rağmen kendisine fazla mesai ücreti ödenmemiştir. Şöyle ki; işyerinin çalışma şekli bir kısım personel açısından üç vardiyadır. 07:00-15:00, 15:00-23:00, 23:00-07:00 olarak sekiz saatlik vardiyalar halinde çalışma yapılmaktadır. Fakat iş yoğunluğu, özel yemekler vs, özel nedenlerle, vardiyası biten personeli bir sonraki vardiyada da bazen 5-6 saat, bazen vardiya bitene kadar çalışmak zorunda kalmıştır. Turizm sektöründe özellikle Şanlıurfa'da mevsimsel özellikler dikkate alındığında, turizm sektöründeki tüm çalışanların fazla mesai yaptığı bir gerçektir. Bu şekilde sürekli fazla mesai yapan müvekkile fazla mesai ücreti ödenmemiştir.

Müvekkil sağlık sorunları, aile problemleri gibi istisnalar hariç haftalık izin kullanmamıştır. Gün içerisinde ancak 15 dakika yemek için işe ara vermekte, bunun dışında sürekli çalışmaktadır. Müvekkil bu şekilde sürekli fazla mesai yapmış, bunun karşılığı olan ücreti almamıştır. Bunun yanında müvekkil yıllık izin de kullanmamıştır Müvekkile, hafta tatili ücreti, bayram-genel tatil ücretleri dini milli bayram ücretleri de ödenmemiştir.

Müvekkile bugüne kadar herhangi bir ödeme yapılmadığından, fazlaya ilişkin dava ve talep hakkımız saklı kalmak kaydıyla şimdilik aşağıda gösterilen tazminat ve alacağın davalıdan tahsilini teminen işbu davayı açma zarureti hâsıl olmuştur.

NETİCE-İ TALEP: Yukarıda açıklanan nedenlerle DAVAMIZIN KABULÜYLE;

Fazlaya ilişkin haklarımız saklı kalmak kaydıyla davalıdan şimdilik; 100.00 TL kıdem tazminatı, 100.00 TL ihbar tazminatı, 100.00 TL fazla mesai ücreti, 100.00 TL hafta tatili ücreti, 100.00 TL bayram ve genel tatil ücreti, 100.00 TL yıllık izin ücreti olmak üzere toplam 600,00 TL tazminat ve alacağın, kıdem tazminatı için iş akdinin fesih tarihinden, diğer alacaklara ise borçlunun temerrüde düşmüş sayıldığı tarihten itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsiline, yargılama gideri ve ücreti vekaletin de davalıya yükletilmesine karar verilmesini vekaleten arz ve talep ederim." demek suretiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Şanlıurfa 3.İş Mahkemesi 17.02.2014 gün, E:2013/71, K:2014/52 sayılı kararında özetle; davanın kabulüne karar vermiştir.

İşbu karara karşı yapılan temyiz başvurusu üzerine Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 09.12.2014 gün ve E:2014/11181, K:2014/37694 sayılı ilamı ile; "657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 89. maddesinde "Her derecedeki eğitim ve öğretim kurumlan ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dahil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması halinde öğretmenlere, öğretim üyelerine veya diğer memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebilir. Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususlar ilgili Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile tespit olunur", hükümleri yer almaktadır.

Bu maddeye istinaden çıkarılan, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı kuramlarında sözleşmeli veya ek ders görevi ile görevlendirilecek uzman ve usta öğreticiler hakkında yönetmeliğin 5/2 maddesi uyarınca da, Uzman ve Usta Öğreticilerin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca 02/12/1998 tarihli ve 98/12120 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen ve Yöneticilerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Esaslarda belirtilen miktarda ek ders görevi verilebileceği belirtilmiştir.

Görev konusu kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece re'sen dikkate alınmalıdır.

İş mahkemelerinin görev alanını hakim, tarafların iddia ve savunmalarına göre değil, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesini esas alarak belirleyecektir.

Ayrıca belirtmek gerekir ki, işçinin İş Kanunu kapsamında kalmaması halinde iş mahkemesine açılan davada, davanın esastan reddi usule aykırıdır. Dava dilekçesinin görev nedeni ile reddi ve adli yargı görevli ise davanın görevli hukuk mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

idari Yargının görevli olması halinde "dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile usulden reddine" karar verilmesi gerekir. İdari Yargı görevli ise mahkemece gönderme kararı verilemez.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri iş mahkemeleridir.

Davacının dışarıdan ücretli usta öğretici olarak görevlendirildiği, davacıya ücretlerinin 657 Sayılı Devlet Memurları kanununun 89.maddesine uygun olarak Bakanlar Kurulunca çıkarılan kararlar uyarınca Maliye Bakanlığınca belirlenen ders ücretleriyle ödendiği anlaşılmaktadır.

Davacının sosyal güvenlik hukuku yönünden Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamında gösterilmesi iş sözleşmesi ile çalıştığını göstermez.

Davacı 657 sayılı yasanın 89. maddesinde belirtilen statü içinde görevlendirilmiştir. Davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunmamaktadır. Taraflar arasındaki ilişkinin statü hukukuna tabi olduğunun kabulü gerekir. Aradaki hukuki ilişki iş sözleşmesi, bir başka anlatımla işçi-işveren ilişkisi olarak nitelenemez.

Bu hukuki olguya göre uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olup, Mahkemece "dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile usulden reddine" karar verilmesi gerekirken uyuşmazlığın esası hakkında karar verilmesi hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir." şeklindeki gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar vermiştir.

Şanlıurfa 3. İş Mahkemesi: Yargıtay'ın bozma ilamına uyduktan sonra 30.03.2015 gün ve E:2015/71, K:2015/121 sayılı kararı ile özetle; davada idari yargı yerinin görevli olduğundan bahisle davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili 13.04.2015 tarihli dilekçe ile dosyanın Şanlıurfa Nöbetçi İdare Mahkemesine gönderilmesini talep etmiş, bu aşamadan sonra dosya Şanlıurfa 1. İdare Mahkemesinin 2015/365 Esas sırasına kaydedilmiştir.

Şanlıurfa 1.İdare Mahkemesi: 29.06.2015 gün ve E:2015/364, K:2015/1023 sayılı kararı ile özetle; "2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 3.maddesinde; idari davalara ait dilekçelerde bulunması gerekli hususlar belirtilmiş olup maddenin 1. fikrasında idari davaların, Danıştay, idare mahkemesi ve vergi mahkemesi başkanlıklarına hitaben yazılmış imzalı dilekçelerle açılacağı, 2. fikrasında dilekçelerde; tarafların ve varsa vekillerinin veya temsilcilerinin ad ve soyadları veya unvanları ve adreslerinin, davanın konusu ve sebepleri ile dayandığı delillerin, davaya konu olan idari işlemin yazılı bildirim tarihinin, tam yargı davalarında uyuşmazlık konusu miktarın gösterileceği, 3. fikrasında da dava konusu kararın ve belgelerin aşıtları veya örneklerinin dava dilekçesine ekleneceği, dilekçelerle bunlara ekli evrakın örneklerinin karşı taraf sayısından bir fazla olacağı kurala bağlanmıştır.

Öte yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun "Görevli Olmayan Yerlere Başvurma" başlıklı 9/1 maddesinde, "Çözümlenmesi Danıştay'ın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde, adli ve askeri yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde, bu hususdaki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemede dava açılabilir. Görevsiz yargı merciine başvurma tarihi, Danıştay'a, idare ve vergi mahkemelerine başvurma tarihi olarak kabul edilir." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 15. maddesinin 1. fikrasının (d) bendinde, yapılan ilk incelemede dilekçelerin Kanunun 3. maddesine uygun olmadığının tespiti halinde otuz gün içinde 3. maddeye uygun şekilde yeniden düzenlenmek veya noksanları tamamlanmak suretiyle dava açılmak üzere dilekçenin reddine karar verileceği; maddenin 5. fikrasında ise 1. fikranın (d) bendine göre dilekçenin reddedilmesi üzerine yeniden verilen dilekçelerde aynı yanlışlıklar yapıldığı taktirde davanın reddedileceği kurallarına yer verilmiştir.

Dava dosyası ve eklerinin incelenmesinden, davacı tarafından, iş sözleşmesinin işverence haksız yere feshedildiğini ileri sürerek, kıdem ve ihbar tazminatları ile yıllık izin ücreti, fazla çalışma, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil ücretlerine ilişkin alacaklarının Milli Eğitim Bakanlığı'ndan tahsiline karar verilmesi için açtığı davada Şanlıurfa 3. İş Mahkemesi'nce uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle verilen 30.03.2015 tarih ve E:2015/73, K:2015/123 sayılı "Dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile usulden reddine" ilişkin kararının ardından davacı vekilinin 13.04.2015 havale tarihli dilekçesi üzerine dava dosyası doğrudan Mahkememize gönderilmiş ise de, gönderine dosyasında bulunan dava dilekçesinin, Mahkememize hitaben yazılan ve 2577 sayılı Kanun'un 9. maddesi ile öngörülen yeni bir dava dilekçesi olmaması nedeniyle dava dilekçesinin yukarıda metnine yer verilen 2577 sayılı Yasa hükmüne uygun olarak düzenlenmediği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı Yasa'nın 3. maddesi hükmüne uygun bulunmayan dava dilekçesinin, aynı Yasa'nın 15. maddesinin 1. fikrasının (d) bendi gereğince, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 30 gün içinde 3. maddeye uygun şekilde düzenlenerek noksanı tamamlandıktan sonra harç alınmaksızın Şanlıurfa 1. İdare Mahkemesi'nde yeniden dava açmakta serbest olmak üzere reddine, sözü edilen maddenin 3. bendi uyarınca yeniden verilen dilekçelerde aynı yanlışlıklar yapıldığı takdirde davanın reddedileceği hususunun bildirilmesine" şeklinde karar vermiştir.

Davacı vekili süresi içerisinde aynı istemle bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

Şanlıurfa 1. İdare Mahkemesi: 31.07.2015 gün ve E:2015/579 sayı ile özetle; uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiğini belirterek, 2247 sayılı Kanunun 19.maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK,

Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 26.10.2015 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27.maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı yasa'nın 19.maddesinde öngörülen biçimde görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının, son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim İsmail SARI'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Şanlıurfa Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Müdürlüğü usta öğretici olarak görev yapan davacının, haksız olarak görevine son verilmesi nedeniyle talep ettiği kıdem, fazla çalışma, hafta, bayram ve genel tatil ücreti, yıllık izin ücreti ve ihbar tazminatının tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. Maddesinde "Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar…" denilmiş, aynı Yasanın "Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri" Başlıklı 134. maddesinde, "Bu kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür" hükmüne yer verilmiş; 506 sayılı yasa hükümleri 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. 5510 sayılı Kanunun 3.maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişi sigortalı olarak tanımlanmış; 79.madde ile başlayan Dördüncü Kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiş; 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür" denilmiştir.

Öte yandan, 4857 sayılı İş Kanununun 1.maddesinde, Kanunun amacının, işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemek olduğu belirtilmiş; aynı zamanda, bakılan davanın da konusunu oluşturan "İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi" hususuna Kanunun 8.maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara ise Kanunun değişik maddelerinde yer verilmiştir.

Diğer taraftan; 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 1. maddesinde, "İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle (o kanunun değiştirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen işlerde çalışanlar hariç) işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde iş mahkemeleri kurulur.

Bu mahkemeler:

A) (Mülga: 18/10/2012-6356/81 md.)

B) İşçi Sigortaları Kurumu ile sigortalılar veya yerine kaim olan hak sahipleri arasındaki uyuşmazlıklardan doğan itiraz ve davalara da bakarlar.

İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerdeki bu davalara o yerde görevlendirilecek mahkeme tarafından, temsilci üyeler alınmaksızın, bu kanundaki esas ve usullere göre bakılır.

Fiili ve hukuki imkânsızlıklar dolayısıyla iş mahkemesinin toplu olarak görevini yapamadığı hallerde de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/39 md.) Birden fazla iş mahkemesi bulunan yerlerde, sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan davaların görüleceği iş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir." denilmiştir.

Dosya kapsamında yapılan incelemede; davacı Halit Aşan'ın 01.04.2010-05.04.2013 tarihleri arasında Şanlıurfa Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Müdürlüğü'nde usta öğretici olarak çalıştığı, 05.04.2013 tarihinde işine son verildiği belirerek, kıdem, fazla çalışma, hafta, bayram ve genel tatil ücreti, yıllık izin ücreti ve ihbar tazminatının tahsiline karar verilmesi istemiyle açıldığı anlaşılmıştır.

Davacının, 5510 Sayılı Kanun hükümleri uyarınca kamu görevlisi olarak değil İş Kanununa tabi sigortalı statüsüyle mahalli mülki amirin tasarrufu ile çalıştığı, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem, fazla çalışma, hafta, bayram ve genel tatil ücreti, yıllık izin ücreti ve ihbar tazminatının iş kanunundan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Şanlıurfa 1.İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Şanlıurfa 3.İş Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Şanlıurfa 1. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Şanlıurfa 3.İş Mahkemesince verilen 30.03.2015 gün, E:2015/71, K:2015/121 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 26.10.2015 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN